

ગુજરાત જ્ઞાન ગુરુ ક્વિઝ (G3Q)

૧. પ્રસ્તાવના અને વહીવટી પૃષ્ઠભૂમિ

ગુજરાત સરકાર દ્વારા રાજ્યના સર્વાંગી શૈક્ષણિક ઉત્કર્ષ માટે અનેક મહત્વકાંક્ષી યોજનાઓ અમલમાં મૂકવામાં આવી છે. આ વ્યૂહાત્મક પહેલોમાં 'ગુજરાત જ્ઞાન ગુરુ ક્વિઝ (G3Q)' એક મહત્વપૂર્ણ ઉદ્દેશ્ય તરીકે ઉભરી આવી છે. આ યોજના માત્ર સામાન્ય જ્ઞાનની કસોટી નથી, પરંતુ 'આત્મનિર્ભર ગુજરાત'ના સંકલ્પને સાકાર કરવા માટે વિદ્યાર્થીઓ અને નાગરિકોમાં સરકારી નીતિઓ પ્રત્યે જાગૃતિ લાવવાનું એક સબળ માધ્યમ છે. આ ક્વિઝ દ્વારા 'આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ' અંતર્ગત કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારની જનકલ્યાણકારી યોજનાઓની માહિતી જન-જન સુધી પહોંચાડવાનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય છે.

શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા આ યોજનાના સુચારુ અમલીકરણ માટે નીચે મુજબની વહીવટી વિગતો જાહેર કરવામાં આવી છે:

વિગત	માહિતી
ઠરાવ ક્રમાંક	ED/KBF/e-file/3/2024/0387/KH-1
વિભાગ	શિક્ષણ વિભાગ (ઉચ્ચ શિક્ષણ)
તારીખ	૧૯ માર્ચ ૨૦૨૪
બજેટ વર્ષ	૨૦૨૪-૨૫ (નવી બાબત તરીકે)

વ્યૂહાત્મક તર્ક (Strategic Rationale): યોજનાના 'આમુખ' મુજબ, રાજ્યનો યુવા વિદ્યાર્થી વધુ તેજસ્વી, પ્રતિભાશાળી અને જ્ઞાન સમૃદ્ધ બને તે અનિવાર્ય છે. આ ક્વિઝના માધ્યમથી સરકારી યોજનાઓનું વ્યાપક પ્રસારણ

(Mass Awareness) થશે, જેનાથી છેવાડાના માનવી સુધી (અંત્યોદય) યોજનાકીય લાભોની જાણકારી પહોંચાડવાનો વ્યૂહાત્મક લક્ષ્યાંક સિદ્ધ થશે.

૨. યોજનાનું વિસ્તૃત વિશ્લેષણ: ગુજરાત જ્ઞાન ગુરુ ક્વિઝ (G3Q)

સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાના ઉમેદવારો માટે G3Q યોજના તેની વિશાળતા અને વહીવટી માળખાને કારણે અત્યંત પ્રસ્તુત છે. આ સ્પર્ધામાં રાજ્યના લાખો વિદ્યાર્થીઓ અને નાગરિકો જોડાય છે, જે તેને રાજ્યની સૌથી મોટી જ્ઞાન સ્પર્ધા બનાવે છે.



યોજનાની સત્તાવાર વિગતો નીચે મુજબ છે:

- યોજનાનું નામ: ગુજરાત જ્ઞાન ગુરુ ક્વિઝ (G3Q)
- અમલ કરનાર વિભાગ: ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશનરની કચેરી, શિક્ષણ વિભાગ, ગુજરાત સરકાર.
- શરૂ થયેલ વર્ષ: બજેટ વર્ષ ૨૦૨૪-૨૫ માં નવી બાબત (New Item) તરીકે મંજૂર.
- ઉદ્દેશ: વિદ્યાર્થીઓ આઝાદીના અમૃત મહોત્સવ અંતર્ગત વિવિધ યોજનાઓની જાણકારી મેળવે અને જ્ઞાન સમૃદ્ધ બને.
- લાભાર્થી પાત્રતા:
 - ધોરણ ૯ થી ૧૨ માં અભ્યાસ કરતા વિદ્યાર્થીઓ.
 - રાજ્યની તમામ સરકારી, અનુદાનિત (Aided) અને સ્વનિર્ભર (Self-financed) કોલેજોના વિદ્યાર્થીઓ.
 - ટેકનિકલ શિક્ષણ અને યુનિવર્સિટી કક્ષાના તમામ સ્નાતક (UG) અને અનુસ્નાતક (PG) વિદ્યાર્થીઓ.
 - ૧૮ વર્ષથી વધુ ઉંમરના રાજ્યના અન્ય તમામ નાગરિકો (અન્ય પ્રજાજન કેટેગરી).
- મુખ્ય લાભ: વિજેતાઓ માટે રોકડ ઇનામ અને જ્ઞાનવર્ધન.
- આર્થિક જોગવાઈ: ઇનામની રકમ માટે કુલ ૧૪૦૦ લાખ (૧૪ કરોડ) રૂપિયા ફાળવવામાં આવ્યા છે.
- નોંધણી પ્રક્રિયા: G3Q ના અધિકૃત ઓનલાઇન પોર્ટલ મારફત.

આ યોજનાના સફળ સંચાલન માટે સરકારે મજબૂત નાણાકીય પીઠબળ પૂરું પાડ્યું છે, જેનું વિશ્લેષણ નીચે મુજબ છે.

ટોપિક ટેસ્ટ | મોક ટેસ્ટ | સ્ટડી મટિરિયલ્સ | લેટેસ્ટ સરકારી નોકરીની માહિતી |

કલિક: www.examconnect.in

૩. બજેટ ફાળવણી અને નાણાકીય જોગવાઈઓ (Budgetary Allocation)

બજેટની ફાળવણી સરકારની કૌશલ્ય વિકાસ અને જનજાગૃતિ પ્રત્યેની પ્રતિબદ્ધતા દર્શાવે છે. કુલ ૩૦ કરોડ (૩૦૦૦.૦૦ લાખ) ના બજેટનું વિભાજન નીચે મુજબ કરવામાં આવ્યું છે:

ક્રમ	ખર્ચની વિગત (Expense Major Heads)	મંજૂર થયેલ બજેટ (લાખમાં)
૧	સહભાગીઓ માટે ઇનામની રકમ (Prize Money)	૧૪૦૦.૦૦
૨	ક્રિએટિવ પોર્ટલ નિર્માણ, સંચાલન અને પ્રશ્નોની રચના	૩૫૦.૦૦
૩	બ્રાન્ડિંગ અને પબ્લિક રિલેશન (PR) ખર્ચ	૪૫૦.૦૦
૪	વિવિધ કાર્યક્રમો (લોન્ચિંગ, ક્વોર્ટર/સેમી/ગ્રાન્ડ ફિનાલે વગેરે)	૭૫૦.૦૦
૫	વહીવટી અને પરચૂરણ ખર્ચ (માનદવેતન, મેનપાવર, મુસાફરી)	૫૦.૦૦
	કુલ બજેટ (Total Budget)	૩૦૦૦.૦૦

વિશ્લેષણ (The "So What?" Factor):

- કુલ બજેટના લગભગ ૪૭% (૧૪૦૦ લાખ) હિસ્સો માત્ર ઇનામો માટે છે, જે વિદ્યાર્થીઓમાં તંદુરસ્ત સ્પર્ધા અને પ્રોત્સાહન જાળવી રાખવા માટેનો મુખ્ય સ્તંભ છે.
- ૪૫૦ લાખ ની જોગવાઈ બ્રાન્ડિંગ અને PR માટે કરવામાં આવી છે, જેનો હેતુ 'અંત્યોદય'ના સિદ્ધાંત મુજબ છેવાડાના ગામડા સુધી સરકારી યોજનાઓની માહિતી પહોંચાડી મહત્તમ જનભાગીદારી સુનિશ્ચિત કરવાનો છે.

૪. અમલીકરણની શરતો અને વહીવટી માળખું (Implementation Terms)

સરકારી યોજનાઓમાં પારદર્શિતા અને જવાબદારી (Accountability) માટે શિક્ષણ વિભાગે કડક શરતો નિર્ધારિત કરી છે:

- માનવબળ (Outsourcing): પ્રોજેક્ટ માટે માન્ય એજન્સી મારફત ૧૧ મહિના માટે આઉટસોર્સિંગથી સ્ટાફની નિમણૂક:
 - પ્રોજેક્ટ એક્ઝિક્યુટિવ: ૧ જગ્યા (માસિક ફિક્સ ₹૩૦,૦૦૦).
 - પ્રોજેક્ટ આસિસ્ટન્ટ (IT/Social Media): ૧ જગ્યા (માસિક ફિક્સ ₹૨૫,૦૦૦).
- પારદર્શક ચુકવણી (DBT): ઇનામની રકમ ફરજિયાતપણે Direct Benefit Transfer (DBT) પદ્ધતિથી વિજેતાના બેંક ખાતામાં જ જમા કરવાની રહેશે.
- ખરીદી પ્રક્રિયા: સાધનોની ખરીદી GeM (Government e-Marketplace) પોર્ટલ મારફત કરવાની રહેશે. જો ચીજવસ્તુ GeM પર ઉપલબ્ધ ન હોય, તો ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગનું NOC (No Objection Certificate) મેળવવું અનિવાર્ય છે.
- સોશિયલ ઓડિટ: યોજનાની ગુણવત્તા માટે દર વર્ષે Third Party Verification અને Social Audit કરાવવું ફરજિયાત છે અને તેનો રિપોર્ટ સરકારમાં રજૂ કરવાનો રહેશે.
- નિરીક્ષણ: સમગ્ર યોજનાની પ્રગતિ CM Dashboard સાથે લિંક કરવાની રહેશે.
- સ્વયં રદ થવાની શરત: જો આ મંજૂરી અન્વયે સતત ત્રણ વર્ષ સુધી ખર્ચ કરવામાં ન આવે, તો વહીવટી મંજૂરી આપોઆપ રદ ગણાશે.

૫. સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા વિશેષ: વન-લાઇનર ફેક્ટ્સ (Exam Special Revision Points)

પરીક્ષા પૂર્વે ઝડપી પુનરાવર્તન માટે નીચેના મુદ્દાઓ અત્યંત ઉપયોગી છે:

- કુલ મંજૂર બજેટ: ₹૩૦ કરોડ (૩૦૦૦.૦૦ લાખ).
- ઇનામ ભંડોળ: ₹૧૪ કરોડ (૧૪૦૦.૦૦ લાખ).
- બજેટ વર્ગીકરણ: ૨૦૨૪-૨૫ ના વર્ષમાં 'નવી બાબત' (New Item) તરીકે સમાવેશ.
- લક્ષિત વયજૂથ: ધોરણ ૯ થી અનુસ્નાતક (PG) ના વિદ્યાર્થીઓ અને ૧૮+ વર્ષના અન્ય નાગરિકો.
- શૈક્ષણિક પાત્રતા: સરકારી, ગ્રાન્ટ-ઇન-એઇડ અને સેલ્ફ-ફાઇનાન્સ શાળાઓ/કોલેજો તેમજ ટેકનિકલ શિક્ષણના વિદ્યાર્થીઓ.
- પ્રોજેક્ટ સ્ટાફ વેતન: એક્ઝિક્યુટિવ (₹૩૦,૦૦૦) અને આસિસ્ટન્ટ (₹૨૫,૦૦૦).

ટોપિક ટેસ્ટ | મોક ટેસ્ટ | સ્ટડી મટિરિયલ્સ | લેટેસ્ટ સરકારી નોકરીની માહિતી |

કલ્લક: www.examconnect.in

- જવાબદારી અને ઓડિટ: થર્ડ પાર્ટી વેરિફિકેશન અને સોશિયલ ઓડિટ વર્ષમાં એકવાર અનિવાર્ય (Mandatory).
- ટેકનોલોજી ઇન્ટરફેસ: ઇનામ વિતરણ માટે DBT Portal અને મોનિટરિંગ માટે CM Dashboard નો ઉપયોગ.
- અમલીકરણ એજન્સી: ઉચ્ચ શિક્ષણ કમિશનરની કચેરી, ગાંધીનગર.



GPSC | GSSSB | GPSSB | POLICE | TET-TAT

ONLINE MOCK TEST

JOIN OUR COMPLETE COURSE + MOCK TEST SERIES

[READ MORE](#) www.examconnect.in

JOIN FREE

ટોપિક ટેસ્ટ | મોક ટેસ્ટ | સ્ટડી મટિરિયલ્સ | લેટેસ્ટ સરકારી નોકરીની માહિતી |

ક્લિક: www.examconnect.in